

Aktuālais pasaules ekonomikā

2024. gada 28. oktobris - 1. novembris

Simona Striževska

Ekonomiste

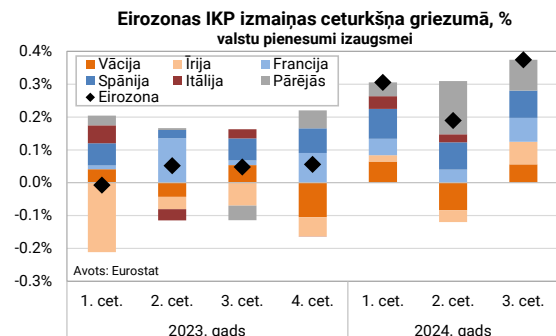
Simona.Strizevska@cbl.lv

- **ASV ekonomika 3. ceturksnī izaugusi par 0.7% jeb 2.8% anualizētā izteiksmē salīdzinājumā ar 3.0% 2. ceturksnī.** Lauvas tiesu no šī pieauguma nodrošināja mājāsaimniecību izdevumu kāpums precēm un pakalpojumiem. Tēriņus turpināja atbalstīt stabils mājāsaimniecību ienākumu pieaugums un pirkjspējas uzlabojumi. Savukārt investīciju samazinājums dzīvojamajā segmentā, zemāki krājumu līmeņi un negatīvs ārējās tirdzniecības piensums IKP izaugsmei 3. ceturksnī daļēji aizēnoja valdības izdevumu un uzņēmumu investīciju pieaugumu. Gada griezumā ASV izaugsme sesto ceturksni pēc kārtas turpināja svārstīties tuvu 3%, palēninoties līdz 2.7% 3. ceturksnī. Bloomberg aptaujātie analītiķi paredz, ka gadu mijā izaugsme anualizētā izteiksmē varētu īslaicīgi pakrist zem 2% apgabala un nākamgad nostabilizēties tuvu 2%. Jāatzīst, ka pirms 3 mēnešiem līdzīgas piesardzīgas prognozes tika izteiktas arī par 3. ceturksni, bet tās nepiepildījās, lielā mērā pateicoties noturīgai privātā patēriņa izaugsmei.
- **Eirozonas IKP izaugsme 3. ceturksni apsteigusi prognozes un paātrinājusies līdz 0.4% ceturkšņa griezumā.** Šis bija straujākais pieaugums pēdējo divu gadu laikā. Spēcīgāku izaugsmi 3. ceturksnī daļēji noteica vienreizējie faktori – vasaras olimpisko spēļu pozitīvā ietekme Francijā un straujš IKP pieaugums Īrijā. Pozitīvu pārsteigumu 3. ceturksnī sagādāja arī Vācijas rezultāti. Vācijas IKP izauga par 0.2% ceturkšņa griezumā pretstatā sagaidāmam nelielam kritumam, tādējādi glābjot Vāciju no tehniskās recesijas. Gada griezumā eurozonas izaugsme paātrinājās līdz 0.9% no 0.5-0.6% gada pirmajā pusē. Kaut arī eurozonas 3. ceturkšņa rezultāti bija labāki nekā gaidīts, vājš biznesa sentiments liek saglabāt piesardzīgu skatījumu uz reģiona izaugsmes perspektīvām. Saskaņā ar Bloomberg Consensus prognozēm, eurozonas IKP tuvākajā laikā augs lēnāk – par 0.2-0.3% ceturkšņa griezumā. Savukārt gada izaugsme eurozonā tuvākajos ceturkšņos varētu paātrināties, bet visdrīzāk nepārsniegs 1.5%.
- **Oktobrī eurozonas inflācija pakāpusies līdz 2.0% no 1.7% septembrī, tikmēr pamatinflācija palikusi stabila.** Inflācijas tempus eurozonā uz augšu spieda mazāk labvēlīgi energoresursu cenu bāzes efekti un straujāks pārtikas cenu kāpums. Pamatinflācija oktobrī palika nemainīga 2.7% apgabalā, savukārt pakalpojumu cenu pieaugums aizvien saglabājās salīdzinoši straujš (3.9% oktobrī). Bloomberg aptaujātie analītiķi prognozē, ka inflācija eurozonā turpinās svārstīties tuvu 2% apgabalā gan gada atlikušajos mēnešos, gan nākamā gada laikā. Pēc labākajiem nekā gaidīts IKP un inflācijas cipariem šonedēļ investori sāka izcenot no savām prognozēm 0.50 procenta punktu likmju samazinājumu decembrī, vairāk noskaņojoties uz 0.25 pp pazeminājumu nākamajā sēdē.
- **Darbinieku skaits ASV oktobrī palicis gandrīz nemainīgs, augot tikai par 12 tūkstošiem mēneša laikā.** Oktobra vājo rezultātu lielā mērā noteica īslaicīgi faktori – streiks Boeing ražotnēs un viesuļvētru negatīvais efekts. Tajā pašā laikā, uz leju pārskatīja arī datus par augustu un septembri. Tādējādi iepriekšējos divos mēnešos vairāk kā 200 tūkstošu vietā tika pieņemti darbā vidēji ap 150 tūkstošiem jauno darbinieku mēnesī. Bezdarba līmenis oktobrī palika nemainīgs 4.1% līmenī. Viesuļvētru sezona ASV negatīvi ietekmēja arī bezdarbnieku pieteikumu skaitu oktobra pirmajā pusē, taču jau oktobra beigās pieteikumu skaits normalizējās un atgriezās pie pavasara līmeņiem jeb pakrita zem 220 tūkstošiem pieteikumu nedēļā. Oktobrī stabili turpināja augt arī darbinieku stundas darba samaksa – par 0.4% mēneša un 4% gada griezumā. Kaut arī pēdējie dati par nodarbināto skaitu sagādāja negatīvu pārsteigumu, kopumā situācija ASV darba tirgū joprojām palika samēra labvēlīga.
- **ASV ražotāju noskaņojums oktobrī pavājinājies, ISM indeksam sasniedzot zemāko līmeni kopš pērnās vasaras.** ISM indeksa kritumu līdz 46.5 punktiem no 47.2 punktiem augustā un septembrī lielākoties noteica aktivitātes samazinājums sektorā. Tikmēr jauno pasūtījumu novērtējums turpināja uzlaboties otro mēnesi pēc kārtas, kaut arī joprojām liecināja par vājo pieprasījumu pēc ASV saražotās produkcijas. Spriežot pēc menedžeru atziņām, oktobrī strauji pieauga arī ražošanas izmaksas. Atšķirībā no ASV, eurozonas un Ķīnas ražotāju noskaņojums oktobrī uzlabojās, turklāt Ķīnas ražošanas sektorā oktobrī atgriezās optimisms. Taču kopumā Ķīnas PMI indekss kopš vasaras vidusdaļas turpināja svārstīties ap 50 punktu atzīmi, drīzāk signalizējot par stagnāciju segmentā.

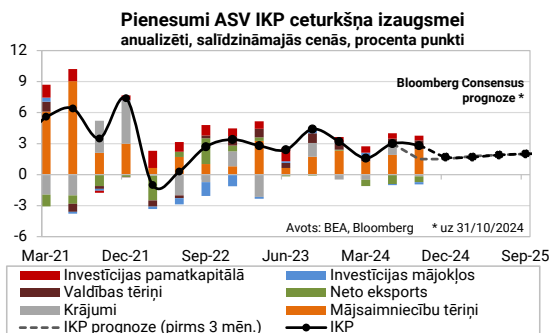
Makro pulss

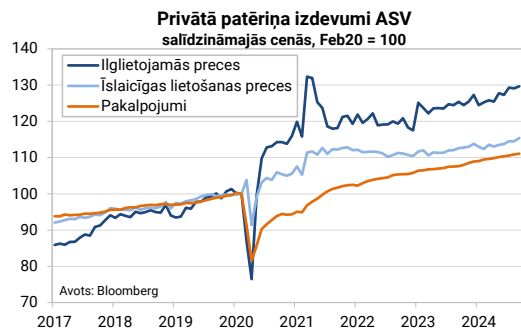
Negaidīta IKP izaugsme Vācijā palīdz eurozonas IKP

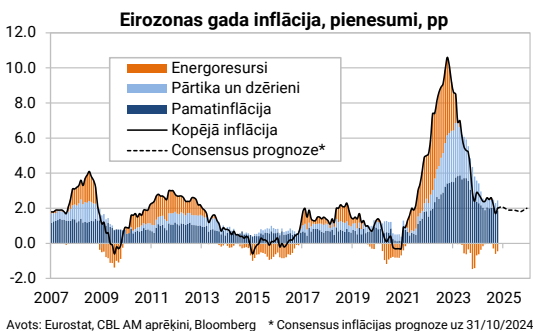
ASV IKP izaugsme paliek stabila 3. ceturksnī

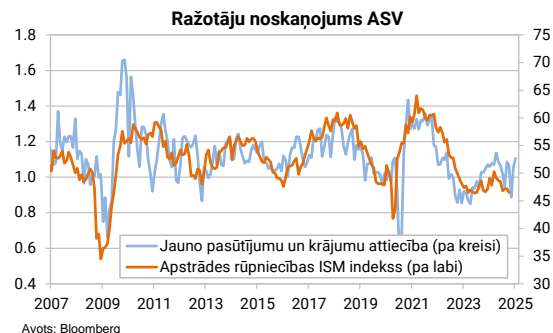
ASV mājsaimniecību patēriņš turpina noturīgi augt

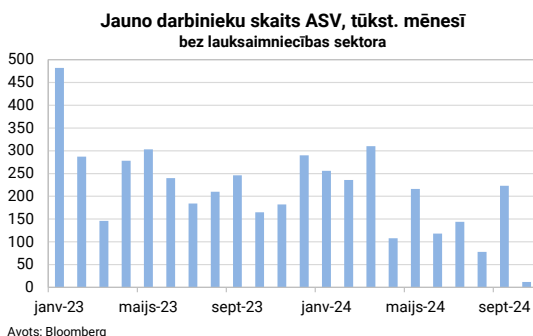
Eirozonas inflācija oktobrī nedaudz paātrinājās

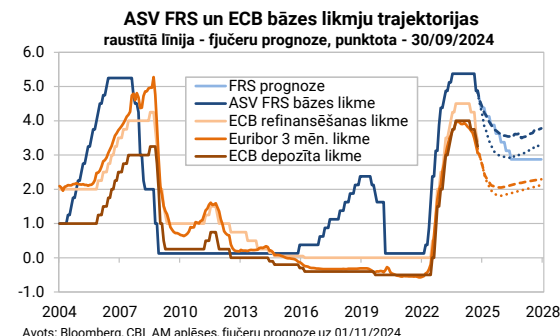
ASV ražotāju pesimisms turpina padziļināties

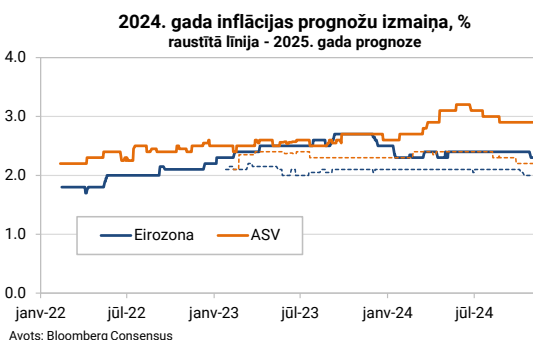
Oktobrī viesulvētras "sapurina" ASV darba tirgu

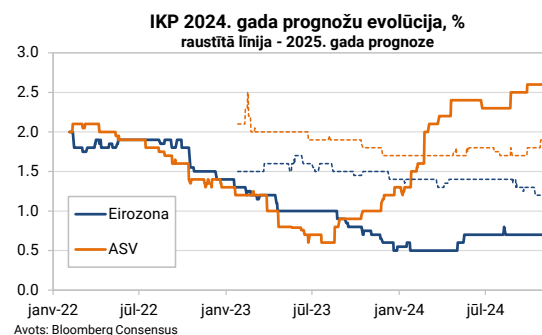
Procentu likmju trajektorija

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 01.11.2024.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mērķetinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecizitātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precizitāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.